

онзи интелигентенъ факторъ — духътъ, който истински провѣрява и изучава нѣщата. Ако духътъ не действуваше въ ржката, въ езика, въ носа, въ окото и въ ухото на човѣка, той не би познавалъ нито външния, нито своя вътрешенъ свѣтъ.

Значи, материята представя външни пособия, чрезъ които духътъ си служи. Материята представя съвокупность отъ живи, но спещи сжщества, съ които духътъ си служи като съ спомагателни срѣдства, за да се прояви той на физическия свѣтъ. Безъ материя духътъ не може да се прояви. Материята е сборъ отъ спещи сжщества; духътъ е сборъ отъ пробудени сжщества, които всѣки моментъ сж готови за дейность, за творчество. Когато човѣкъ спи, всички образи за него сж разхвърляни; когато е буденъ, всички образи за него се намиратъ въ една последователна, непрекъснута връзка. Ето защо, когато се казва, че човѣкъ е материалистъ, това показва, че той е въ спещо състояние, спещъ духъ. Когато се казва за нѣкой, че е духовенъ човѣкъ, или идеалистъ, това показва, че той се е събудилъ вече, станалъ е отъ дълбокъ сънъ. Когато се казва за нѣкой, че е Божественъ човѣкъ, това показва, че той е започналъ вече да работи, да твори. И тъй, материалистътъ спи; духовниятъ се събужда, а Божествениятъ човѣкъ работи. Това сж състояния, презъ които човѣкъ минава не само веднъжъ, но нѣколко пѣти презъ живота си. Тѣ се преповтарятъ.